

Asia: VN/3799/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sisäministeriön lausuntopyyntö 16.1.2026 (VN/3799/2024)

Metropolia Ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta.

Metropolia Ammattikorkeakoulu (myöh. Metropolia) pitää ensiarvoisen tärkeänä, että Suomi on kansainvälisesti houkutteleva ja turvallinen opiskelumaa. Metropolialle on tärkeää rekrytoida ja kouluttaa kansainvälisiä osaajia, jotka kotoutuvat ja työllistyvät Suomeen.

Metropolia pitää esityksen tavoitetta varmistaa kansainvälisten opiskelijoiden riittävä toimeentulo perusteltuna ja kannattaa periaatetta, jonka mukaan opiskelijan toimeentulon tulee olla turvattu ennen opintojen aloittamista ja niiden aikana. On tärkeää, että opiskelija voi keskittyä opintoihinsa ilman taloudellisia huolia. Kun toimeentulo on turvattu, opiskelija voi panostaa opintoihin täysipainoisesti ja valmistua suunnitellussa aikataulussa.

Metropuolia pitää ristiriitaisena, että opiskelijalle voidaan myöntää toimeentulotukea, mutta tuen vastaanottaminen voi samalla johtaa vakaviin oleskelulupaa koskeviin seurauksiin ja opintojen keskeytymiseen. Esityksessä mainittu 333 opiskelijan joukko, joka on turvautunut toimeentulotukeen, on marginaalinen suhteessa kansainvälisten opiskelijoiden kokonaismäärään

Suomessa. Luku ei indikoi järjestelmän laajamittaista väärinkäyttöä, vaan yksittäisiä inhimillisiä hätätilanteita. Esityksessä ehdotetut toimenpiteet voivat olla kohtuuttomia tilanteissa, joissa taloudelliset ongelmat ovat tilapäisiä ja opiskelijasta riippumattomia. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi opiskelijan tai hänen perheenjäsenensä sairastuminen. Tämänkaltaisessa tilanteessa automaattinen kielteinen päätös ja siitä seuraava opintojen keskeytyminen olisi opiskelijan kannalta kohtuuton seuraamus. On huomattava, että Euroopan Unionin ulkopuolelta tulevat opiskelijat maksavat opinnoistaan täysimääräisiä lukuvuosimaksuja ja opintojen keskeytyessä menettää opiskelija myös tämän taloudellisen panostuksen - korkeakoulu puolestaan menettää lukuvuosimaksut opintojen loppuunsaattamisen ajalta.

Metropolia pyytää huomioimaan, että tutkintoon sisältyvä pakollinen harjoittelu voi aiheuttaa opiskelijalle ennakoimattomia kustannuksia esimerkiksi silloin, kun harjoittelu on palkaton ja toteutuu toisella paikkakunnalla. Opiskelijan on haastavaa arvioida tällaisten kulujen kokonaismäärää ennen opintojen alkua. Harjoittelusta voi aiheutua ylimääräisiä kustannuksia ja siten aiheuttaa tilapäisen tarpeen toimeentulotukeen.

Mikäli esityksen mukainen laki astuu voimaan, siihen tulisi sisällyttää selkeä kirjaus siitä, että vähäinen, lyhytaikainen, perusteltu tai tilapäinen toimeentulotuen tarve ei yksinään johda oleskeluluvan peruuttamiseen. Lain tulisi eritellä hyväksyttävät tilanteet riittävän selkeästi, jotta viranomaisille jää harkintavaltaa eikä sääntely johda automaattisiin seuraamuksiin.

On olennaista, että mahdollinen muutos koskisi vain uusia opiskelijoita. Opintonsa jo aloittaneisiin opiskelijoihin ei tule soveltaa uusia, aiemmasta poikkeavia toimeentuloedellytyksiä takautuvasti, sillä se heikentäisi oikeusvarmuutta ja opiskelijoiden luottamusta viranomaispäätöksiin.

Lähdeniemi Sofia
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy